

Sygn. akt: XII C 2019/2016

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 kwietnia 2018 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział XII Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Ewa Pijańska

Protokolant: Starszy sekretarz sądowy Kinga Cieślik

po rozpoznaniu w dniu 28 marca 2018 roku w Poznaniu

sprawy z powództwa **R. K.**

przeciwko **R. Z.**

o zapłatę

1. **Zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 135 000 (sto trzydzieści pięć tysięcy) złotych.**
2. **Kosztami procesu obciąża pozwanego w całości i na tej zasadzie:**
 - a) **zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 14 167 (czternaście tysięcy sto sześćdziesiąt siedem) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;**
 - b) **nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 530,32 złote, tytułem kosztów opinii biegłej.**

SSO Ewa Pijańska

UZASADNIENIE

Powód R. K., reprezentowany przez fachowego pełnomocnika, w pozwie

z dnia 7 listopada 2016 r. skierowanym przeciwko R. Z. wniósł

o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanego kwoty 135.000 zł tytułem należnego powodowi zachowku po zmarłej małżonce M. K. oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu podano, że powód był mężem zmarłej M. K. oraz że pozwany, będący synem zmarłej, został przez nią w całości powołany do spadku.

W skład spadku wchodzi nieruchomości o wartości oszacowanej przez powoda na kwotę 540.000 zł, zatem zachówek przysługujący powodowi wynosi 135.000 zł. (k. 2-5 akt).

W odpowiedzi na pozew z dnia 5 stycznia 2017 r. pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości jako przedwczesnego oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa według norm przepisanych. (k. 46-50 akt).

W piśmie z dnia 22 lutego 2017 r. pozwany uznał powództwo co do zasady, wskazując, że uprzednio winno nastąpić ustalenie składu masy spadkowej oraz dokonanie podziału majątku wspólnego. (k. 81-82 akt).

Pismem z dnia 25 stycznia 2018 r. pozwany sformułował propozycję ugody. (k. 217-220 akt).

Pismem z dnia 31 stycznia 2018 r. powód oświadczył, że nie widzi możliwości zawarcia ugody. (k. 225-227 akt).

Pismem z dnia 19 marca 2018 r. pozwany sformułował propozycję zniesienia współwłasności. (k. 240-243 akt).

Na rozprawie z dnia 28 marca 2018 r. pozwany wniósł, aby w przypadku uwzględnienia powództwa, zasądzona kwota została rozłożona na raty: I rata w wysokości 12.833 zł, zaś kolejne raty po 1.000 zł. Z kolei w przypadku sprzedaży nieruchomości powód winien spłacić pozwanego. Pozwany wniósł również o zniesienie kosztów procesu. (k. 249 akt).

Tak ukształtowane stanowiska stron nie uległy zmianie do zakończenia procesu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód R. K. oraz M. K. zawarli związek małżeński w dniu 31 stycznia 1998 r.

R. K. i pozwany R. Z., będącego synem M. K. łączyły chłodne relacje. Powód wraz z żoną mieszkał w domu jednorodzinnym położonym w B., zaś nieruchomość położona na W. była wynajmowana.

M. K. zachorowała. Planowała podjąć leczenie w N.
i w maju 2015 r. nabyła za kwotę ok. 80.000 zł mieszkanie w N..

dowód: odpis skrócony aktu małżeństwa (k. 10 akt), zeznania pozwanego (k. 247-249 akt).

M. K. zmarła w dniu 28 sierpnia 2015 r. w P.. Spadek po zmarłej na podstawie testamentu notarialnego z dnia 8 stycznia 2015 r. sporządzonego przed notariuszem A. J. w Kancelarii Notarialnej w P. rep. A. (...)otwartego i ogłoszonego w Sądzie Rejonowym w Ś. W. w dniu 23 czerwca 2016 r. w sprawie I Ns (...) nabył w całości syn spadkodawczyni R. Z..

Po śmierci M. K. powód wyprowadził się z nieruchomości w B.. Pozwany nie ma dostępu do nieruchomości położonej w B.. Nie domagał się nigdy od pozwanego wydania mu kluczy. Pozwany nie zabrał z nieruchomości w B. żadnych pamiętek, wyposażenia ani pianina po babci.

dowód: postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku (k. 9 i 63 akt), zeznania pozwanego (k. 247-249 akt).

W skład spadku po zmarłej wchodzi:

- udział w wysokości 1/2 w prawie własności nieruchomości lokalowej (lokal mieszkalny), położonej przy ul. (...) w P., dla której Sąd Rejonowy (...) w P., V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...),
- udział w wysokości 1/2 w prawie własności nieruchomości lokalowej (lokal użytkowy), położonej przy ul. (...) w P., dla której Sąd Rejonowy (...) w P., V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...),
- udział w wysokości 1/2 w prawie własności nieruchomości lokalowej (hala garażowa), położonej przy ul. (...) w P., dla której Sąd Rejonowy (...) w P., V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...),
- udział w wysokości 1/2 w prawie własności nieruchomości gruntowej, położonej w miejscowości B., nr działki (...), dla której Sąd Rejonowy w Ś. W., V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...),
- udział w wysokości 1/2 w prawie własności nieruchomości gruntowej, położonej w miejscowości B., nr działki (...), dla której Sąd Rejonowy w Ś. W., V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...).

Niesporne, jak również dowód: odpisy ksiąg wieczystych (k. 15-41 akt).

Pismem z dnia 17 października 2016 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty na jego rzecz kwoty 280.000 zł tytułem przysługującym mu zachowku po zmarłej żonie M. K..

Pozwany sprzedał za kwotę 50.000 zł-60.000 zł mieszkanie kupione przez matkę w (...).

dowód : wezwanie do zapłaty (k. 11-12 akt), pisma pozwanego (k. 57-60 akt), zeznania pozwanego (k. 247-249 akt).

Oszacowana w toku procesu przez biegłą z dziedziny wyceny nieruchomości wartość poszczególnych nieruchomości wchodzących w skład spadku wynosi:

- **122.000 zł** – wartość udziału w wysokości 1/2 w prawie własności nieruchomości lokalowej (lokal mieszkalny), położonej przy ul. (...) w P., dla której Sąd Rejonowy (...) w P., V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...),

- **86.000 zł** - wartość udziału w wysokości 1/2 w prawie własności nieruchomości lokalowej (lokal użytkowy), położonej przy ul. (...) w P., dla której Sąd Rejonowy (...) w P., V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...),

- **31.000 zł**- wartość udziału w wysokości 1/2 w prawie własności nieruchomości lokalowej (hala garażowa), położonej przy ul. (...) w P., dla której Sąd Rejonowy (...) w P., V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...),

- **293.500 zł**- wartość udziału w wysokości 1/2 w prawie własności nieruchomości gruntowej, położonej w miejscowości B., nr działki (...), dla której Sąd Rejonowy w Ś. W., V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...),

- **15.500 zł**- wartość udziału w wysokości 1/2 w prawie własności nieruchomości gruntowej, położonej w miejscowości B., nr działki (...), dla której Sąd Rejonowy w Ś. W. V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...).

dowód: opinia biegłej z dziedziny szacowania nieruchomości A. H. (k. 116-200 akt).

R. Z. pracuje w W. w C. C. z wynagrodzeniem ok. 5.000 zł miesięcznie. Dodatkowo w ciągu roku dorabia ok. 15.000 zł -20.000 zł.

Pozwany jest właścicielem mieszkania położonego we W., które otrzymał w darowiźnie od matki w 2004 r. wartego obecnie ok. 270.000 zł oraz drugiego mieszkania położonego w tym mieście kupionego na kredyt za kwotę 60.000 zł.

Pozwany ma zadłużenie z tytułu kart kredytowych w wysokości 50.000 zł oraz zadłużenie na kwotę 30.000 zł u znajomych. Nadto jest właścicielem samochodu S. (...) o wartości 20.000 zł, który kupił za gotówkę. Na dojazdy pozwany wydaje miesięcznie 3.500 zł oraz spłaca zadłużenie. R. Z. jest współnikiem spółki, która zajmuje się badaniami. W 2017 r. dochód pozwanego wyniósł ok. 70.000 zł.

dowód: zeznania pozwanego (k. 247-249 akt).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie przywołanych powyżej dowodów.

Oceniając zgromadzone w sprawie dokumenty urzędowe i prywatne należało uznać je za w pełni wiarygodne. Zgodnie z treścią art. 244 k.p.c. dokumenty urzędowe stanowią dowód tego co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Zgodnie natomiast z treścią art. 245 k.p.c. dokumenty prywatne stanowią dowód tego, że osoba, która je podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Zgromadzone w sprawie dokumenty, w tym kserokopie dokumentów, nie były kwestionowane przez strony. Również Sąd nie znalazł podstaw, aby kwestionować zgromadzone w sprawie dokumenty urzędowe i prywatne z urzędu.

Wartość nieruchomości wchodzących w skład spadku Sąd ustalił w oparciu się o opinię biegłej z dziedziny (...). (k. 116-200 akt). Żadna ze stron nie kwestionowała opinii biegłej, tym samym Sąd uznał ją za w pełni wiarygodną oraz przydatną dla ustalenia stanu faktycznego sprawy.

Zeznania **pozwanego R. Z.** Sąd ocenił jako częściowo wiarygodne. W szczególności pozwany nie wykazał, by w skład masy spadkowej wchodziły jeszcze ruchomości i pieniądze, które miałyby być w posiadaniu powoda. Pozwany nie wykazał, by spadkodawczyni pozostawiła oszczędności w banku. Twierdził, że zwracał się w tej sprawie do banku, jednakże twierdzenia te nie zostały w żaden sposób poparte np. korespondencją potwierdzającą ten fakt.

Sąd za wiarygodne uznał zeznania pozwanego na okoliczność jego sytuacji majątkowej i uznał je, szczególnie, że nie były kwestionowane przez powoda.

Postanowieniem z dnia 28 marca 2018 r. Sąd oddalił wnioski pełnomocnika pozwanego zawarte w piśmie z dnia 22 lutego 2017 r. o zobowiązanie powoda do przedstawienia wyciągów z kont bankowych i przedstawienia listy ruchomości.

Wskazać w tym miejscu należy, że ustawą z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 1864), która weszła w życie z dniem 1 lipca 2016 r. wprowadzono mechanizm ułatwiający uzyskiwanie przez spadkobierców informacji o rachunkach bankowych spadkodawców. W szczególności zgodnie z art. 92ba ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo bankowe, bank jest obowiązany udzielić osobie, która uzyskała tytuł prawny do spadku po posiadaczu rachunku, zbiorczej informacji o rachunkach bankowych posiadacza, w tym rachunkach wspólnych - bez wskazania danych współposiadacza. Tym samym wniosek pozwanego zmierzający do ustalenia za pośrednictwem Sądu czy spadkodawczyni posiadała oszczędności, wobec posiadania przez niego narzędzi do samodzielnego uzyskania tych informacji podlegał oddaleniu. Z kolei w odniesieniu do ruchomości wchodzących w skład spadku pozwany zeznał, że mimo propozycji składanych przez powoda, aby rozeznał się jakie ruchomości postawiła spadkodawczyni w domu w B., nie skorzystał z tej możliwości. Wobec powyższego wniosek o zobowiązanie powoda do przedstawienia wyciągów z kont bankowych i przedstawienia listy ruchomości podlegał oddaleniu. Nadto dochodzenie powyższych okoliczności było o tyle nieistotne, że pozwany nie zgłosił powodowi zarzutu potrącenia z tytułu ewentualnego zatrzymania gotówki spadkodawczyni, a niniejsza sprawa nie dotyczy wydania przedmiotów spadkowych. Większa masa spadkowa natomiast dawałaby podstawę do ustalenia wyższego zachowku, czego nie domaga się powód.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Prawo spadkowe zapewnia członkom najbliższej rodziny spadkodawcy, zaliczonym do kręgu uprawnionych do zachowku, uzyskanie określonej korzyści ze spadku niezależnie od woli spadkodawcy, tj. choćby spadkodawca pozbawił ich tej korzyści przez rozrządzenia testamentowe lub dokonane darowizny.

Zgodnie z art. 991 § 1 k.c. uprawnionymi do zachowku są zstępni, małżonek oraz rodzice spadkodawcy, którzy byliby powołani do spadku z ustawy. Uprawnionym do zachowku należą się, jeżeli uprawniony jest trwale niezdolny do pracy albo jeżeli zstępny uprawniony jest małoletni - dwie trzecie wartości udziału spadkowego, który by mu przypadął przy dziedziczeniu ustawowym, w innych zaś wypadkach - połowa wartości tego udziału (zachówek). Jeżeli uprawniony nie otrzymał należnego mu zachowku bądź w postaci uczynionej przez spadkodawcę darowizny, bądź w postaci powołania do spadku, bądź w postaci zapisu, przysługuje mu przeciwko spadkobiercy roszczenie o zapłatę sumy pieniężnej potrzebnej do pokrycia zachowku albo do jego uzupełnienia (roszczenie o zachówek). Stąd jednoznaczny wniosek, że o powstaniu na rzecz uprawnionego do zachowku roszczenia przeciwko spadkobiercy o pokrycie lub uzupełnienie w pieniądzu zachowku rozstrzyga tylko to, czy otrzymał on w całości należny mu zachówek w postaci powołania do spadku, zapisu lub uczynionej przez spadkodawcę na jego rzecz darowizny. Jeżeli otrzymał, roszczenie o zachówek nie

przysługuje mu. Jeżeli natomiast nie otrzymał, ma on przeciwko spadkobiercom roszczenia o zapłatę sumy pieniężnej potrzebnej do pokrycia zachowku albo do jego uzupełnienia.

M. K. zmarła w dniu 28 sierpnia 2015 r. w P.. Spadek po niej na podstawie testamentu notarialnego z dnia 8 stycznia 2015 r. sporządzonego przed notariuszem A. J. w Kancelarii Notarialnej w P. rep. A. (...)otwartego i ogłoszonego w Sądzie Rejonowym w Ś. W. w dniu 23 czerwca 2016 r. w sprawie I Ns (...) nabył w całości syn spadkodawczyni R. Z..

Wobec przedstawionych okoliczności oraz normy art. 931 § 1 k.c., gdyby M. K. nie pozostawiła testamentu, jej spadkobiercami ustawowymi byłiby: jej syn pozwany R. Z. w 1/2 części oraz jej mąż powód R. K.. Tym samym, powodowi, jako mężowi spadkodawczyni przysługiwało prawo do zachowku w wysokości połowy jego udziału spadkowego. Odpowiedzialność pozwanego do zaspokojenia roszczenia powoda wynika z faktu, iż jako jedyny został powołany do całości spadku po M. K..

Roszczenie z tytułu zachowku przysługuje osobie uprawnionej, jeżeli dziedziczyłaby z ustawy po danym spadkodawcy. Oznacza to konieczność odwołania się do art. 931-932 k.c. w celu ustalenia kręgu spadkobierców ustawowych. W rezultacie uprawnionymi do zachowku mogą być jednocześnie tylko zstępni oraz małżonek albo małżonek oraz rodzice spadkodawcy. Osobie uprawnionej, która dziedziczyłaby po spadkobiercy, przysługuje roszczenie z tytułu zachowku, o ile nie otrzymała należnej kwoty w innej postaci, a mianowicie uczynionej przez spadkodawcę darowizny, w postaci powołania do spadku (z mocy ustawy lub testamentu) lub w postaci zapisu zwykłego lub windykacyjnego (art. 991 § 2), a w przypadku zstępnych spadkodawcy - także w postaci świadczeń na wychowanie oraz wykształcenie ogólne i zawodowe (art. 997). Zachówek stanowi wierzytelność osoby uprawnionej. Jej treścią jest roszczenie o zapłatę określonej sumy pieniężnej. W sytuacji gdy uprawniony nie otrzymał należnego mu zachowku w żadnej z postaci wymienionych w art. 991 § 2, przysługuje mu roszczenie o zapłatę sumy pieniężnej potrzebnej do jego pokrycia w całości. Nie ma przy tym znaczenia okoliczność, że spadkobierca został faktycznie powołany do spadku z ustawy. Innymi słowy, warunkiem istnienia wierzytelności z tytułu zachowku jest nieotrzymanie przez osobę uprawnioną należnej jej kwoty (nie tylko w postaci pieniężnej), a nie wyłącznie niepowołanie do spadku osoby uprawnionej na podstawie ustawy na co wskazywałoby literalne brzmienie przepisu.

W sprawie niniejszej nie budziło wątpliwości, że powód nie otrzymał należnego mu zachowku, a więc niewątpliwie przysługuje mu dochodzone roszczenie.

W tym miejscu wskazać należy, że bezzasadny okazał się zarzut pozwanego, jakoby roszczenie powoda było przedwczesne, a niniejszy proces winien zostać poprzedzony podziałem majątku wspólnego. Wskazać w tym miejscu należy, że w orzecznictwie przesądzona została kwestia, że wartość zachowku ustala się według stanu z chwili otwarcia spadku i według cen z daty orzekania (uchwała Sądu Najwyższego 7 sędziów – zasada prawna, z dnia 26 marca 1985 r., III CZP 75/984, OSNC 1985/10/147, LEX nr 3078, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 1985 r., III CZP 69/84, OSNC 1986/3/24, LEX nr 3115). Nadto jak słusznie wskazał powód, z orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika, że w wypadku, gdy w skład spadku wchodzi udział spadkodawcy w majątku dorobkowym dopuszczalne jest w procesie o roszczenie z tytułu zachowku samodzielne ustalenie przez sąd orzekający stanu i wartości spadku bez uprzedniego postępowania o dział spadku lub o podział majątku, który był objęty małżeńską wspólnością ustawową (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 1985 r. III CZP 69/84). Z uwagi na powyższe zarzut pozwanego, jakoby powództwo o zachówek winno być poprzedzone podziałem majątku wspólnego uznać należy za niezasadny.

Brak także podstaw do uznania, by pozwany skutecznie podniósł w niniejszej sprawie zarzut potrącenia, szczególnie, że pozwany nie wykazał okoliczności, jakoby w skład spadku wchodziły oszczędności.

W celu obliczenia wysokości przysługującego powodowi zachowku w pierwszej kolejności należało zatem określić udział spadkowy stanowiący podstawę do obliczenia zachowku. Stosownie do art. 991 § 1 kc przysługuje mu tytułem zachowku połowa udziału spadkowego, który by mu przypadła w dziedziczeniu ustawowym. Gdyby spadkodawczyni

nie zostawiła testamentu powód dziedziczyłby na mocy ustawy wraz z pozwanym w częściach równych, a zatem po 1/2. (art. 931 § 1 kc). W związku z powyższym udział stanowiący podstawę do obliczenia zachowku wynosi 1/4.

W kolejnym etapie należało ustalić tzw. substrat zachowku (art. 993-995 k.c.). Ustalenie substratu zachowku wymaga przede wszystkim określenia czystej wartości spadku. Czysta wartość spadku stanowi różnicę pomiędzy stanem czynnym spadku, czyli wartością wszystkich praw należących do spadku, według ich stanu z chwili otwarcia spadku, i cen z chwili orzekania o zachowku (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego - zasadę prawną - z dnia 26 marca 1985 r., III CZP 75/84, OSP 1988, nr 2, poz. 27), a stanem biernym spadku, czyli sumą długów spadkowych, z pominięciem jednak długów wynikających z zapisów i poleceń.

W skład spadku po M. K. wchodziły udziały w 1/2 w prawie własności nieruchomości:

- lokalowej (lokal mieszkalny), położonej przy ul. (...) w P., dla której Sąd Rejonowy (...) w P., V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...),

- lokalowej (lokal użytkowy), położonej przy ul. (...) w P., dla której Sąd Rejonowy (...) w P., V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...),

- lokalowej (hala garażowa), położonej przy ul. (...) w P., dla której Sąd Rejonowy (...) w P., V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...),

- gruntowej, położonej w miejscowości B., nr działki (...), dla której Sąd Rejonowy w Ś. W. V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...),

- gruntowej, położonej w miejscowości B., nr działki (...), dla której Sąd Rejonowy w Ś. W. V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...).

Powód nie domagał się zaliczenia innych składników majątkowych.

Łączna wartość powyższych udziałów w nieruchomościach czyli czysta wartość spadku wynosi 548.000 zł, co Sąd ustalił w oparciu o opinię biegłej z dziedziny szacowania nieruchomości A. H..

Pozwany nie wykazał, by spadkodawczyni poczyniła na rzecz powoda jakiegokolwiek darowizny.

Obliczanie zachowku zamyka operacja mnożenia substratu zachowku przez udział spadkowy stanowiący podstawę do obliczenia zachowku. W rozpoznawanej sprawie substrat zachowku wynosił 584.000 złotych. Udział stanowiący podstawę do obliczenia zachowku wynosił 1/4. Wysokość należnego powodowi zachowku wynosi zatem 137.000 zł.

Sąd jednak był związany ostatecznym żądaniem powoda, który domagał się zasądzenia na swoją rzecz tytułem zachowku nieco niższej kwoty tj. 135.000 zł i taką też kwotę zasądził od pozwanego na jego rzecz w punkcie 1 wyroku.

Jednocześnie Sąd nie uwzględnił wniosku pozwanego o rozłożenie zasądzonej kwoty na raty. Pozwany wniósł, aby zasądzona kwota została rozłożona na raty: I rata w wysokości 12.833 zł, zaś kolejne raty po 1.000 zł. Wniosek pozwanego nie zasługiwał na uwzględnienie, bowiem niniejsze postępowanie wykazało, że wartość majątku nabytego przez niego w wyniku spadkobrania po matce wynosi 584.000 zł. Nadto pozwany jest właścicielem nieruchomości położonej we W. o wartości 270.000 zł (darowanej mu przez matkę), samochodu o wartości 20.000 zł, a jego miesięczne zarobki wynoszą ok. 5.000 zł. Nawet przy uwzględnieniu, że pozwany spłaca kredyt zaciągnięty na zakup drugiej nieruchomości we W. oraz posiada zadłużenie rzędu 80.000 zł, zdaniem Sądu pozwany jest w stanie mając do dyspozycji powyższe składniki majątkowe uiszczyć na rzecz powoda zasądzoną kwotę bez konieczności rozkładania jej na raty, czy poprzez sprzedaż niektórych składników majątkowych, czy też zaciągając kredyt.

Za nieuwzględnieniem wniosku o rozłożenie zasądzonej kwoty na raty przemawiała także okoliczność, że powód domagał się zapłaty przysługującego mu zachowku już w październiku 2016 r.

O kosztach procesu Sąd orzekł w oparciu o art. 98 kpc. Z uwagi na to, że pozwany przegrał niniejszy proces Sąd w całości obciążył go kosztami procesu na które złożyły się: kwota 6.750 zł tytułem opłaty od pozwu, kwota 5.400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego powoda (§ 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800), kwota 17 zł tytułem opłaty sądowej od pełnomocnictwa oraz kwota 2.000 zł tytułem zaliczki na poczet opinii biegłego. Tym samym Sąd orzekł jak w punkcie 2a sentencji wyroku zasądzając od pozwanego na rzecz powoda kwotę 14.167 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

W punkcie 2b sentencji wyroku Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 530,32 zł tytułem kosztów opinii biegłej. (art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych).

SSO Ewa Pijańska